II

(Icke-lagstiftningsakter)

BESLUT

KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEBESLUT (EU) 2021/27

av den 7 januari 2021

om ansökan om registrering av det europeiska medborgarinitiativet ”Initiativ från civilsamhället om ett förbud mot biometrisk massövervakning”

[delgivet med nr C(2021) 32]

(Endast den engelska texten är giltig)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/788 av den 17 april 2019 om det europeiska medborgarinitiativet ([1]), särskilt artikel 6, och

av följande skäl:

(1) En ansökan om registrering av det europeiska medborgarinitiativet ”Initiativ från civilsamhället om ett förbud mot biometrisk massövervakning” överlämnades till kommissionen den 15 oktober 2020. Den 11 november 2020 informerade kommissionen gruppen av organisatörer om sin bedömning ([2]) att initiativet inte kunde registreras i sin helhet, eftersom några av de föreslagna åtgärderna inte uppfyllde de krav som anges i artikel 6.3 c i förordning (EU) 2019/788. I initiativet hade kommissionen uppmanats att anta en rekommendation, inleda överträdelseförfaranden och genomföra en omfattande undersökning, medan kommissionen enligt förordningen bara kan uppmanas att lägga fram förslag till unionsrättsakter.

(2) Till följd av detta överlämnades en ändrad version av initiativet till kommissionen den 7 december 2020.

(3) I det ändrade initiativet uttrycktes målen som följer: ”Vi uppmanar Europeiska kommissionen att införa strikta regler för användningen av biometrisk teknik för att undvika att grundläggande rättigheter påverkas otillbörligt. I synnerhet ber vi kommissionen förbjuda, i lagstiftning och praxis, urskillningslös eller godtyckligt riktad användning av biometri som kan leda till olaglig massövervakning. Dessa integritetskränkande system får inte utvecklas, sättas i bruk (ens i försökssyfte) eller användas av offentliga eller privata aktörer, då de kan leda till onödiga eller oproportionella ingrepp i människors grundläggande rättigheter. Det finns bevis på att användningen av biometrisk massövervakning i medlemsstaterna och av EU:s myndigheter har lett till brott mot EU:s dataskyddslagstiftning, vilket i onödan har begränsat människors rättigheter inklusive deras integritet, yttrandefrihet, demonstrationsrätt

([1]) EUT L 130, 17.5.2019, s. 55.
([2]) C(2020) 7869.

och rätt till frihet från diskriminering. Den utbredda användningen av biometrisk övervakning, profilering och prediktion hotar rättsstatsprincipen och våra mest grundläggande rättigheter. I detta medborgarinitiativ uppmanar vi därför kommissionen att lägga fram förslag till en rättsakt som bygger på och fullständigt respekterar de allmänna förbuden i den allmänna dataskyddsförordningen ([3]) och dataskyddsdirektivet för brottsbekämpande myndigheter ([4]) och inför ett uttryckligt och specifikt förbud mot biometrisk massövervakning i EU:s lagstiftning."

(4) I en bilaga till initiativet ges ytterligare uppgifter om medborgarinitiativets ämne, mål och bakgrund. Där nämns att biometriska uppgifter används allt mer av offentliga, nationella och europeiska brottsbekämpande myndigheter och privata aktörer för att identifiera eller profilera personer på offentliga platser, som leder till "ingrepp i en lång rad grundläggande rättigheter, inklusive integritet och skydd av personuppgifter, som till sin natur är onödig och oproportionell". I bilagan står även att medan "EU:s nuvarande rättsliga ram gör det tydligt […] att användningen av biometriska uppgifter ska begränsas till vad som oundgängligen krävs för att nå det legitima mål som eftersträvas, med beaktande av proportionalitetsprincipen […] finns vittgående undantag från dessa allmänna principer."

(5) Organisatörerna har lämnat ytterligare bakgrundsinformation om sitt förslag till unionsrättsakt och möjliga kompletterande åtgärder, samt ett utkast till rättsakt.

(6) I det ändrade initiativet uppmanas kommissionen att lägga fram ett förslag till rättsakt som förbjuder urskillningslös användning av biometri som kan leda till massövervakning. Som kommissionen har meddelat organisatörerna i sin bedömning från 11 november 2020 skulle ett sådant förslag kunna baseras på artikel 16.2 eller artikel 114 i fördraget, eller båda artiklarna, beroende på om användningen av biometri skulle förbjudas eller underkastas strikta regler. Artikel 16.2 i fördraget utgör rättslig grund för kommissionen att föreslå rättsakter till skydd för enskilda personer när det gäller behandling av personuppgifter hos unionens institutioner, organ och byråer och i medlemsstaterna, när dessa utövar verksamhet som omfattas av unionsrättens tillämpningsområde, samt den fria rörligheten för sådana uppgifter. Artikel 114 i fördraget utgör rättslig grund för kommissionen att föreslå åtgärder för tillnärmning av sådana bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som syftar till att inrätta och upprätthålla en fungerande inre marknad.

(7) Av dessa skäl faller inga delar av medborgarinitiativet uppenbart utanför kommissionens befogenhet att lägga fram ett förslag till en unionsrättsakt för att genomföra fördragen enligt kraven i artikel 6.3 c i förordning (EU) 2019/788.

(8) Bilagan till initiativet hänvisar till fyra möjliga kompletterande åtgärder. Eftersom ingen begäran har framförts om att kommissionen ska lägga fram ett förslag till unionsrättsakt i förhållande till någon av dessa åtgärder, uppfyller de inte det krav för registrering som en del av initiativet som anges i artikel 6.3 c i förordningen. Dessa åtgärder omfattas därför inte av detta beslut om registrering. Om kommissionen anser det lämpligt att anta ett förslag till rättsakt inom det område som initiativet behandlar, kan kommissionen dock överväga att även införliva några av dessa åtgärder i förslaget, nämligen utformningen av riktlinjer för medlemsstaternas genomförande av bestämmelserna, medverkan av dataskyddsmyndigheterna när dessa bestämmelser ska tillämpas, samt innehållet och principerna i de etiska riktlinjerna som utformats av expertgruppen på hög nivå för AI-frågor (AI HLEG) ([5]).

(9) Gruppen av organisatörer har lämnat tillräckliga bevis på att den uppfyller de krav som anges i artikel 5.1 och 5.2 i förordning (EU) 2019/788, och har utsett kontaktpersoner i enlighet med artikel 5.3 första stycket.

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

([4]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

([5]) https://ec.europa.eu/futurium/en/ai-alliance-consultation/guidelines

(10) Det föreslagna initiativet är varken uppenbart otillbörligt, av okynneskaraktär eller förargelseväckande och det strider inte heller uppenbart mot unionens värden enligt artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen eller mot de rättigheter som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

(11) Sammanfattningsvis uppfyller medborgarinitiativet ”Initiativ från civilsamhället om ett förbud mot biometrisk massövervakning” alla krav som anges i artikel 6.3 i förordning (EU) 2019/788 och bör därför registreras.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Det europeiska medborgarinitiativet ”Initiativ från civilsamhället om ett förbud mot biometrisk massövervakning” ska registreras.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till gruppen av organisatörer av det europeiska medborgarinitiativet ”Initiativ från civilsamhället om ett förbud mot biometrisk massövervakning”, som företräds av kontaktpersonerna Diego Javier Naranjo Barroso och Riccardo Coluccini.

Utfärdat i Bryssel den 7 januari 2021.

På kommissionens vägnar
Věra JOUROVÁ
Vice ordförande